

Moramo se vratiti na pravi smjer

U ovom broju časopisa moći će čitatelji naići na niz zanimljivosti, bilo tekstualne naravi bilo praktičnih skladbi koje će svakome crkvenom glazbeniku dobro doći u svagdašnjem radu.

Raduje nas požrtvovna suradnja mnogih članova suradnika iz Hrvatske, koji bez ikakvog honorara rado surađuju u časopisu, kao i vrijedni suradnici iz susjednih država Njemačke, Slovenije i Bosne i Hercegovine. Od srca se svima zahvaljujemo i želimo da časopis *Sv. Cecilija* postane i u naše vrijeme autentični svjedok istinske sakralne glazbe, koja unatoč svim problemima, ipak, u pojedinim zajednicama živi onakva kakva bi trebala biti i uspijeva odolijevati svim bujicama vremenšnog pomodarstva, koje nema dugi vijek opstanka. Vjerujemo da je svaka suradnja mala iskra koja može zapaliti veliki plamen i stoga pozivamo sve koji imaju što reći da se javе kako bi doista *Sv. Cecilija* postao časopis svih kojima je na srcu istinska sakralna glazba, lišena trivijalnosti, banalnosti i karikiranja Krista prisutnog u najsvetijem spomenčinu, euharistijskoj žrtvi. Neka doista časopis *Sv. Cecilija* sve više postane medij okupljanja svih dobronamjernih djelatnika na području crkvene glazbe, a ponajprije crkvenih glazbenika.

Ohrabruje činjenica da ima dobrih, svjesnih i vrijednih animatora, glazbenika i voditelja crkvene glazbe, koji provode i poštuju iskustva prošlosti i nadograđuju na postojeće temelje novo zdanje *svete glazbe*, koja je pradavna jeka vjerničke duše koja je slavila, hvalila zahvaljivala i vapila svom Bogu stvoritelju i otkupitelju pjevajući mu najotmjениjim instrumentom, ljudskim glasom svoju odanost, svoje povjerenje i svoju vjeru. Često nam se čini da je sve uzaludno pred ogromnom bujicom suvremenih trendova, lošeg ukusa i neznanja. Doista, zastrašuje činjenica da se neke dekadentne pojave odvijaju pred očima velikog mnoštva vjerničkog puka predvođena biskupima i svećenicima i da nema reakcija na to. To svakog glazbenika i poznavatelja glazbene umjetnosti, a ponajprije crkvenog glazbenika tjera u stanje rezignacije, nemoći i bespomoćnosti. Od stotina riječi, uvjeravanja, crkvenih normi i propisa o sakralnoj glazbi jače djeluje i snažnije govori

primjer i stvarno događanje u konkretnome liturgijskom činu, a posebno ako se on odvija pod predsjedanjem najvećih crkvenih autoriteta. Ako je taj glazbeni program dekadentnog obilježja onda još jače djeluje i ohrabruje daljnja dekadentna događanja i tada se doista može govoriti o glazbenoj dekadenciji, koja se događa pod okriljem crkvenog autoriteta. Možda se nekima čini da sva ta dekadencija crkvene glazbe neće dugo trajati. Međutim ne treba se zavaravati da je kriza prolazna i da dolaze bolja vremena za crkvenu glazbu. Gdje je dno dekadencije, teško je nazrijeti, ali možemo samo pretpostavljati, poznajući povijest i dekadentne situacije koje su duboko ranjavale Crkvu kao zajednicu vjernika i te su se rane teško liječile, a ožiljci su ostali i nakon zaliječenja.

Krizne situacije glede crkvene glazbe nisu nepoznanica u povijesnom hodu Katoličke crkve, posebno u drugom tisućljeću. Navest ćemo samo neke primjere.

Papa Ivan XXII. piše 1324. godine u Avignonu konstituciju *Docta sanctorum Patrum*, kojom kritizira ranu polifoniju i dijelom je zabranjuje, radi prevelike profanacije. Koncil u Toledu 1566. nalaže biskupima sljedeće: »Biskupi moraju biti budni kada dopuštaju slobodnija izvođenja u kojima se glasovi isprepliću a riječi psalama i drugih tekstova često se ne mogu dobro razumjeti. Biskupi neka njeguju glazbu koja se naziva *organica* koja dopušta da se razumiju riječi onih dijelova koji se pjevaju i da duše slušača mogu biti potaknute na hvalu Bogu preko jasno razumljivih riječi a ne čudnim glasovnim trilerima.« U XVIII. st. papa Benedikt XIV. piše encikliku *Annus qui hunc*, kojom kritizira glazbu toga vremena. U XIX. st. povjesničar Augusto Guglielmo **Ambros** piše o stanju crkvene glazbe u jednoj susjednoj zemlji: »Sveta glazba tako je nisko pala da se nešto slično nije dogodilo u povijesti. I to je za svakog katolika žalosna i skandalozna činjenica, a za nekatolika predmet ruganja i gorkog prezira.«

Konkretnе kritike u određenim povijesnim etapama skrenule su glazbeni razvoj na pravi put i usmjerile crkvenu glazbenu umjetnost prema istinskom služenju liturgijskom slavju. Čini se da danas ta kritika izostaje,

da se radije udvaramo pojedinim glazbenim trendovima, ne vodeći računa kakav će ishod svega biti. Jednom riječju nedostaje istinska duhovnost koja bi pokretala stvaralaštvo na području sakralne glazbe. Sve što se događa u dekadentnim liturgijskim glazbama daleko je od kršćanske duhovnosti, kršćanske lirike psalmodijskog i himničkog uzora, daleko je to od uravnoteženih vjerničkih osjećaja, preko kojih vjernik doživljava najveće misterije svoje vjere i pred kojima stoji duboko ganut. To što se danas događa u nekim vjerskim skupinama moglo bi proći u jednom općem kontekstu neke kozmičke duhovnosti, koja nije točno određena, ali u kontekstu kršćanske duhovnosti, gdje je Krist središte i izvor duhovnog života kakav nam opisuje Sveto pismo i kršćanska vrela, to postaje čudna i nakaradna pojava. Mnogi su autori tijekom duge crkvene povijesti govorili da ako liturgijska glazba nije prikladna, kvalitetna i dobro napravljena, ne treba je ni biti u liturgijskom slavju, jer ona nema druge svrhe već da bude u službi liturgije, koja ima cilj slaviti Boga i voditi ljude k posvećenju. Ako to ne čini, nema svrhe opstanka i bolje da je nema u liturgiji. Nažalost, ušli su u liturgiju glazbeni stilovi koji uništavaju kršćanski liturgijski simbolizam i daju mu obilježje nečega običnog, svagdanjeg, zabavnog i prolaznog.

Niti stara crkvena glazba nije bila u svim segmentima savršena, ali se, ipak, poštovala sakralnost prostora, čina i osjećaj prisutnih vjernika, koji svaki na svoj način doživljava i osjeća susret s osobom Isusa Krista. Danas se to sve zanemaruje, a vjernički skup se koristi kao publika kojoj se pjeva, koju se ritmički iritira i unosi u ekstatičko stanje. Kad bi se napravile detaljne analize, dovele bi nas do poražavajućih rezultata i prokazale mnoge glazbene manipulacije, koje su snažno prisutne u crkvenom životu. Stoga bi što prije svi morali uvidjeti realnu situaciju i progovoriti o tome, a ne da se tjeđno na našim crkvenim podijima odvijaju tribine, predavanja i tome slično s nebuloznim naslovima i ne znam kakvim problematiziranjima, a o tom segmentu ni riječi, kao da se to tiče samo šačice crkvenih glazbenika i kao da je to samo njihov problem. Moramo se vratiti na pravi smjer, inače će nestati i ono malo dobroga što je ostalo.